

सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर

सत्र पध्दती अभ्यासक्रम

बी.ए. भाग - ३ विषय - मराठी

अभ्यासवर्ष :- २०१५-१६, २०१६-१७, २०१७-१८

परिक्षा :- २०१५, २०१६, २०१७, २०१८

अभ्यासपत्रिका क्रमांक - ४ साहित्यशास्त्र

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्ट्ये

- १) साहित्य लक्षणांचा विद्यार्थ्यांना परिचय करून देणे.
- २) साहित्याची प्रयोजने विद्यार्थ्यांच्या निदर्शनास आणणे.
- ३) साहित्याविषयी विद्यार्थ्यांची वैचारिक व सौंदर्य विषयक दृष्टी विकसित करणे.
- ४) शब्दश तीची ओळख करून देणे.
- ५) वाङ्मय प्रकारांच्या संकल्पनेची ओळख करून देणे.
- ६) साहित्याच्या निर्मिती प्रक्रियेचा परिचय करून देणे.

सत्र ५ वे

अभ्यासपत्रिका क्रमांक - ४ साहित्यशास्त्र (पूर्वार्ध)

प्रकरण पहिले : साहित्य लक्षणे

पौर्वात्य :- १) अलंकार २) वक्रोक्ति ३) औचित्य ४) ध्वनि

५) रस

पाश्चात्य :- १) कल्पना २) प्रज्ञा ३) शैली ४) लयबद्धता ५) भावना

प्रकरण दुसरे :- साहित्याची प्रयोजने

प्राचीन :- १) यश २) अर्थ ३) व्यवहारविज्ञान ४) अशुभ निवारण ५) उपदेश ६) आनंद

आधुनिक :- १) पलायनवाद २) इच्छापूर्ति/स्वप्नरंजन ३) जिज्ञासापूर्ति ४) आत्माविष्कार ५) उद्बोधन

प्रकरण तिसरे :- साहित्याची निर्मितीप्रक्रिया

१) प्रतिभा २) स्फूर्ति ३) उत्प्रेक्षा ४) कल्पना ५) भावनात्मकता ६) व्युत्पन्नता ७) अभ्यास

८) नवनिर्मिती क्षमता

प्रकरण चौथे :- शब्दशक्ति

१) अभिधा २) लक्षणा ३) व्यंजना

सत्र ६ वे

अभ्यासपत्रिका क्रमांक ४ – साहित्यशास्त्र (उत्तरार्ध)

प्रकरण पहिले :- साहित्याचे स्वरूप

- १) शास्त्रीय आणि ललित साहित्यातील फरक
  - २) साहित्याचे शब्दरूप
  - ३) वास्तव आणि कल्पित यांचा संबंध
  - ४) साहित्यातून व्य त होणाऱ्या अनुभवाची वैशिष्ट्ये :-
    - १) संवेदनात्मकता २) भावनात्मकता ३) वैचारिकता ४) सूचकता ५) विशिष्टता / विश्वात्मकता ६) सेंद्रियता
- प्रकरण दुसरे :- साहित्य सिध्दांत
- १) प्लेटोचा अनुकरण सिध्दांत
  - २) अॅरीस्टॉस्टल कॅथॉर्सिस सिध्दांत

प्रकरण तिसरे :- साहित्याची आस्वादात्मकता

- १) आस्वाद स्वरूपविशेष
- २) आस्वादाला आवश्यक असणारे गुण
- ३) आस्वादाप्रक्रिया आणि आनंद
- ४) आस्वादातील अडथळे

प्रकरण चौथे :- साहित्यप्रकाराची संकल्पना

- १) साहित्याचे प्रकार :- १) काव्य २) कथा ३) कांदबरी ४) नाटक

संदर्भ ग्रंथ

- १) भारतीय साहित्यशास्त्र – गणेश त्र्यंबक देशपांडे, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई.
- २) काव्यशास्त्रप्रदीप – स.रा. गाडगीळ, व्हीनस प्रकाशन, पुणे.
- ३) अभिनव काव्यप्रकाश – रा. श्री. जोग, व्हीनस प्रकाशन, पुणे.
- ४) भारतीय साहित्य विचार – डॉ. लीला गोविलकर, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे.
- ५) साहित्यविचार – प्रा. अ. वा. कुलकर्णी, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे.
- ६) साहित्य – स्वरूप आणि समीक्षा : वा. ल. कुलकर्णी, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई.
- ७) रसग्रहण : कला व स्वरूप – गो. म. कुलकर्णी

अभ्यासपत्रिका क्रमांक ५ – भाषाविज्ञान व व्याकरण (पूर्वार्ध)

उद्दिष्टे

- १) भाषेचे स्वरूप व तिचे मानवी जीवनातील महत्त्व विद्यार्थ्यांना समजावून सांगणे.
- २) भाषेच्या अभ्यास पध्दतींचा परिचय विद्यार्थ्यांना करून देणे.
- ३) भाषेमध्ये होणारी परिवर्तने विद्यार्थ्यांना पटवून देणे.
- ४) भाषा आणि व्याकरण यातील अनुबंध स्पष्ट करणे.

सत्र ५ वे

अभ्यासपत्रिका क्रमांक ५ – भाषाविज्ञान व व्याकरण

प्रकरण पहिले :- भाषेचे स्वरूप व लक्षणे

भाषेची संकल्पना

भाषिक व भाषेतर संप्रेषण

भाषेची लक्षणे

प्रकरण दुसरे :- १) ऐतिहासिक भाषाशास्त्र

२) भाषाकुल संकल्पना आणि मराठी भाषा (स्थूल परिचय)

३) मराठी भाषेची पूर्वपिठीका व मराठीच्या उत्पत्तीविषयक विचार

४) आधुनिक भाषाविज्ञान : वर्णनात्मक भाषाविज्ञानाचे स्वरूप

प्रकरण तिसरे :- भाषिक परिवर्तन

ध्वनी परिवर्तन : कारणे व प्रकार

अर्थ परिवर्तन : कारणे व प्रकार

सत्र ६ वे

अभ्यासपत्रिका क्रमांक ५ – भाषाविज्ञान व व्याकरण (उत्तरार्ध)

प्रकरण पहिले :- स्वनिमविचार

रूपिमविचार

प्रकरण दुसरे :- व्याकरण व शब्दाच्या जाती

प्रकरण तिसरे :- मराठीची स्वनिम (स्वर, व्यंजन) व्यवस्था

समास

प्रयोग

विभ ती (वाद अपेक्षित नाही.)

संदर्भ ग्रंथ

- १) भाषा व भाषाविज्ञान : श्री. न. गर्जेद्रगडकर
- २) भाषा आणि संस्कृती : ना. गो. कालेलकर
- ३) सुलभ भाषाविज्ञान : द. दि. पुंडे
- ४) भाषाविज्ञान : वर्णनात्मक आणि ऐतिहासिक : संपा. स. गं. मालशे, हेमंत इमानदार, अंजली सोमण
- ५) आधुनिक भाषाविज्ञान (संरचनावादी सामान्य आणि सामाजिक) संपादक कल्याण काळे व अंजली सोमण
- ६) मराठी व्याकरण : लीला गोविलकर
- ७) मराठीचे वर्णनात्मक भाषाविज्ञान : महेंद्र कदम
- ८) भाषाविज्ञान आणि मराठी भाषा : अनिल गवळी
- ९) सुगम मराठी व्याकरण : मो. रा. वाळिंबे
- १०) मराठी व्याकरण परिचय : राजशेखर हिरेमठ
- ११) सुबोध भाषाशास्त्र : प्र. न. जोशी
- १२) भाषाविज्ञान परिचय : कुबेर व कुलकर्णी

अभ्यासपत्रिका क्रमांक ६

मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ. स. ११०१ ते इ. स. १८००)

उद्दिष्ट्ये

- १) मध्ययुगीन मराठी वाङ्मय परंपरेचा व इतिहासाचा परिचय करून देणे.
- २) या कालखंडातील वाङ्मय निर्मितीच्या प्रेरणा, प्रवृत्ती व रचना प्रकार यांचा परिचय करून देणे.
- ३) या कालखंडातील वाङ्मयाची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी, प्रमुख संप्रदाय आणि ग्रंथनिर्मिती यांचा अनुबंध स्पष्ट करणे.

सत्र ५ वे

अभ्यासपत्रिका क्रमांक ६

मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (११०१ ते १३५०) पूर्वार्ध

प्रकरण पहिले :- मराठी साहित्याचा प्रारंभ व आद्यग्रंथ

प्रकरण दुसरे :- महानुभावीय वाङ्मय - प्रेरणा, स्वरूप, वैशिष्ट्ये

प्रकरण तिसरे :- संत वाङ्मय - प्रेरणा, स्वरूप, वैशिष्ट्ये

संत ज्ञानेश्वर, संत नामदेव, संतमेळा - मु ताबाई, गोरकुंभार, कर्ममेळा

संत एकनाथ, संत तुकाराम, संत रामदास (स्थूल स्वरूपात)

सत्र ६ वे

अभ्यासक्रमांक ६

मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, (१३५० ते १८००) उत्तरार्ध

- १) पंडिती वाङ्मय प्रेरणा, स्वरूप वैशिष्ट्ये – मु तेश्वर, रघुनाथ पंडित, वामन पंडित, श्रीधर मोरोपंत
- २) शाहिरी वाङ्मय प्रेरणा, स्वरूप वैशिष्ट्ये
अनंत फंदी, परशराम, प्रभाकर, सगनभाऊ, रामजोशी, होनाजीबाळा
- ३) बखर वाङ्मय प्रेरणा, स्वरूप वैशिष्ट्ये
महिकावतीची बखर, सभासदाची बखर, पाणिपतची बखर, आज्ञापत्र
- ४) मध्ययुगीन काळातील अन्य वाङ्मयधारा
दत्त, जैन, वीरशैव, नागेश, खिन्नन, मुस्लिम (स्थूल स्वरूपात)

संदर्भ

- १) मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड १,२ – ल. रा. पांगारकर
- २) प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड १ ते ४ – डॉ. अ. ना. देशपांडे
- ३) प्राचीन मराठी वाङ्मयाचे स्वरूप – ह. श्री. शेणोलीकर
- ४) मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड १ ते ३ – म. सा. प. प्रकाशन पुणे
- ५) प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा विवेचक इतिहास – प्र. न. जोशी
- ६) प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास – ल. रा. नासिराबादकर
- ७) प्राचीन मराठी जैन साहित्य – सुभाषचंद्र अ कोळे
- ८) संत साहित्य संदर्भ कोश – मु. श्री. कानडे
- ९) प्राचीन मराठीच्या नवधारा – रा. चि. ढेरे
- १०) मराठी साहित्याचे आदिबंध – उषा देशमुख
- ११) धर्मसंप्रदाय आणि मध्ययुगीन मराठी वाङ्मय – र. बा. मंचरकर
- १२) वीरशैव व इतर धर्म आणि समाज – सूर्यकांत घुगरे
- १३) पाच संप्रदाय – रं. रा. गोसावी
- १४) वाङ्मय इतिहासाची संकल्पना – द. दि. पुंडे
- १५) मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास – डॉ. विद्यासागर पाटंगणकर
- १६) प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा अभ्यास – प्रा. भारती रेवडकर
- १७) संत ज्ञानेश्वरांची कूट रचना – डॉ. शिवाजी पाटील, गोदा प्रकाशन, औरंगाबाद
- १८) मराठी संस्कृती – डॉ. शेणोलीकर, देशपांडे
- १९) मुस्लिम मराठी आत्मचरित्रे : एक चिकित्सक अभ्यास – प्रा. डॉ. शकील शेख

- २०) मुस्लिम मराठी साहित्य, परंपरा, स्वरूप लेखकसूची – संपा. म. म. शहाजिदे भूमी प्रकाशन, लातूर.
२१) समीक्षा विविधा – डॉ. शकील शेख

अभ्यासपत्रिका क्रमांक – ७

उपयोजित मराठी

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्ट्ये –

- १) जीवनाच्या विविध क्षेत्रात भाषेचा समर्थपणे उपयोग करून संवाद साधण्याचे कौशल्य निर्माण करणे.
- २) विद्यार्थ्यांमध्ये भाषेच्या व्यावहारिक उपयोजनाची क्षमता विकसित करणे.
- ३) विद्यार्थ्यांमध्ये सर्जनशील लेखन कौशल्य, जाणीवा जागृत करणे.
- ४) विद्यार्थ्यांमध्ये आत्मप्रकटीकरण, अभिव्यक्ती कौशल्य आणि व्यक्तिमत्व विकासाच्या क्षमता निर्माण करणे.
- ५) बदलत्या सामाजिक गरजानुरूप सजग व स्वावलंबी विद्यार्थी घडविणे.

सत्र ५ वे

उपयोजित मराठी (पूर्वार्ध)

प्रकरण पहिले – कार्यालयीन पत्रव्यवहार

१. व्य ती आणि संस्थाचे विषय मांडणारे पत्र / Email
२. आवक-जावक
३. टिपणी लेखन
४. कार्यालयाकडून व्य तीला व संस्थेला जाणारे पत्र
५. सभेचे इतिवृत्त लेखन

प्रकरण दुसरे – जाहिरात मसुदा लेखन

१. वृत्तपत्रीय जाहिरात
२. आकाशवाणीवरील जाहिरात
३. दूरदर्शनावरील जाहिरात

प्रकरण तिसरे – वृत्तपत्रीय लेखन

१. बातमी
२. जाहीर निवेदन
३. वार्ताकन
४. वाचकांचे पत्रव्यवहार
५. संपादकीय

प्रकरण चौथे – संपादन आणि परीक्षण

१. स्मरणिका संपादन
२. ग्रंथ परीक्षण

सत्र ६ वे
उपयोजित मराठी (उत्तरार्ध)

प्रकरण पहिले – वतृत्व कौशल्य

वतृत्व : स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये

१. सूत्रसंचालन
२. प्रास्ताविक व पाहुण्यांचा परिचय
३. भाषण
  १. औपचारिक भाषण
  २. व्याख्यान
४. आभार

प्रकरण दुसरे – मुलाखत : तंत्र व स्वरूप

१. मुलाखतीचे स्वरूप
२. मुलाखत लेखन पध्दती
३. मुलाखतीचे प्रकार

प्रकरण तिसरे –

१. संगणक आणि मराठी
२. इंटरनेट आणि वेबचा उपयोग

प्रकरण चौथे – सृजनात्मक लेखन

१. अनुभव कथन
२. दिलेल्या विषयावरून कविता लेखन
३. दिलेल्या रुपरेषेवरून कथा लेखन

संदर्भ

१) व्यावहारिक मराठी	–	ला.रा. नसिराबादकर
२) व्यावहारिक मराठी	–	स्नेहल तावरे
३) प्रभावी भाषणकला	–	रवींद्र देसाई
४) भाषिक सर्जन आणि उपयोजन	–	राजन गवस, अरुण शिंदे व गोमटेश पाटील
५) वृत्तपत्रीय संवादाचे स्वरूप	–	यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मु त विद्यापीठ
६) व्यावहारिक मराठी	–	संपा. कल्याण काळे, द. दि. पुंडे
७) जाहिरातीचं जग	–	यशोदा भागवत
८) वतृत्व कला व शास्त्र	–	न. वि. जोशी

९) उपयोजित मराठी	-	शंकरानंद येडले
१०) वृत्त आणि संभाषण कौशल्य	-	डॉ. श्रुतीश्री वडगबाळकर
११) व्यावहारिक मराठी	-	डॉ. सयाजीराजे मोकाशी व डॉ. रंजना नेमाडे
१२) उपयोजित मराठी	-	डॉ. संजय लांडगे
१३) सृजनात्मक लेखन	-	डॉ. आनंद पाटील
१४) मुलाखत, पत्रलेखन व रोजनिशी	-	डॉ. श्रुतीश्री वडगबाळकर
१५) मराठी भाषा उपयोजन व सर्जन	-	डॉ. सुहास बोबडे

(अभ्यासपत्रिका नं. ८ 'अ' किंवा 'ब' यापैकी कोणतीही एक अभ्यासपत्रिका निवडणे)

अभ्यासपत्रिका क्र. ८ (अ) मराठी लोकसाहित्य

उद्दिष्टे

१. लोकसाहित्याची संकल्पना व स्वरूप यांचा परिचय करून देणे.
२. मराठी लोकसंस्कृतीची ओळख करून देणे.
३. मराठी लोकसाहित्यातील विविध साहित्य प्रकारांचा परिचय करून देणे.
४. लोकसाहित्याविषयीची अभिरुची वाढविणे.
५. मराठी लोकसंस्कृती व लोकसाहित्याविषयी सजगता निर्माण करून लोकसाहित्याचे जतन, संवर्धन व अध्ययनाची प्रेरणा जागृत करणे.
६. लोकसाहित्याचे संकलन आणि संशोधनाविषयी अभिरुची निर्माण करणे.

सत्र ५ वे

अभ्यासपत्रिका क्र. ८ (अ) मराठी लोकसाहित्य (पूर्वार्ध)

प्रकरण पहिले	:	लोकसाहित्य संज्ञा, स्वरूप आणि प्रकार
प्रकरण दुसरे	:	मराठी लोकगीत व कथागीते
प्रकरण तिसरे	:	मराठी साहित्यातील विधीनाट्ये
		१. गोंधळ
		२. जागरण
		३. वासुदेवाची गाणी
		४. धनगरी ओव्या
		५. पोतराज
प्रकरण चौथे	:	मराठी लोककथा
		१. मराठी दैवत कथा
		२. मराठी दंतकथा
		३. प्राणीकथा
		४. व्रत, वैकल्ये कथा
		५. मराठीतली उखाणे, लोकसमजूती व मराठी म्हणी

सत्र ६ वे

अभ्यासपत्रिका क्र. ८ (अ) मराठी लोकसाहित्य (उत्तरार्ध)

प्रकरण पहिले	:	मराठी लोकसाहित्यातील लोकजीवन
		१. लोकसाहित्यातील स्त्रीजीवन
		२. लोकसाहित्यातील जीवनशैली
प्रकरण दुसरे	:	१. मराठी लोकसंस्कृती आणि लोकसाहित्य यांचे परस्पर अनुबंध
		२. लोकसाहित्य आणि ललित साहित्य यांचा अनुबंध
प्रकरण तिसरे	:	लोकसाहित्याचे संकलन, संपादन आणि संशोधन
प्रकरण चौथे	:	लोकगीते आणि लौकिकगीते

संदर्भ ग्रंथ

१) लोकसाहित्याची रूपरेखा	:	दुर्गा भागवत
२) लोकसाहित्याचे स्वरूप	:	डॉ. प्रभाकर मांडे
३) लोकसाहित्याचे अंतःप्रवाह	:	डॉ. प्रभाकर मांडे
४) लोकसंगभूमी	:	डॉ. प्रभाकर मांडे
५) लोकसाहित्य मीमांसा भाग -१ व २	:	डॉ. विश्वनाथ शिंदे
६) लोकसाहित्य उद्गम आणि विकास	:	डॉ. शरद व्यवहारे
७) लोकसाहित्य स्वरूप आणि विवेचन	:	पुरुषोत्तम कालभूत
८) लोकसाहित्यातील स्त्री-चित्रण	:	डॉ. भारती रेवडकर
९) भेदिक ऐकीव - रंग आणि आविष्कार	:	डॉ. महादेव देशमुख
१०) लोकसाहित्य संशोधन	:	डॉ. भास्कर शेळके
११) एक होता राजा	:	संपा. सरोजिनी बाबर
१२) लोकसंस्कृतीतील स्त्रीरूपे	:	डॉ. कृष्णा इंगोले

सत्र ५ वे

अभ्यासपत्रिका क्र.८ ब

आधुनिक मराठी साहित्यातील विविध प्रवाह

उद्दिष्टे

१. आधुनिक मराठी साहित्यातील प्रवाहाची संकल्पना समजावून घेणे.
२. आधुनिक मराठी साहित्यातील विविध प्रवाहांचे स्वरूप, विशेष लक्षात घेणे.
३. या प्रवाहाचे वेगळेपण विचारात घेऊन त्या प्रवाहात निर्माण झालेल्या साहित्यकृतींचा अभ्यास करणे.
४. सामाजिक चळवळी आणि आधुनिक साहित्य यांचा अनुबंध शोधणे.
५. साहित्याच्या माध्यमातून वैज्ञानिक जाणवा विकसित करणे.

१) ग्रामीण साहित्य

ग्रामीण साहित्य प्रेरणा, स्वरूप विशेष आणि वाटचाल

तिफण साज - इंद्रजित भालेराव - मनोविकास प्रकाशन पुणे.

(१ ते ४० लेख) ४१ ते ५२ हे लेख अभ्यासक्रमातून वगळ्यात आले आहेत.

२) दलित साहित्य

दलित साहित्य प्रेरणा, स्वरूप वैशिष्ट्ये, वाटचाल

मराठी दलित कविता : संपादक बी. रंगराव, प्रकाशक - साहित्य अकादमी, दिल्ली

(प्रकाश जाधव, दामोदर मोरे, राम दोतोडे, बबन चहाते, शिवा इंगोले, युवराज सोनटके, उत्तम अंबारे, मंगेश बनसोडे या कवीच्या कविता वगळून उर्वरित कवीच्या कविता घेणे.)

सत्र ६ वे

अभ्यासपत्रिका क्र. ८ ब (उत्तरार्ध)

आधुनिक मराठी साहित्यातील विविध प्रवाह

३) स्त्रीवादी साहित्य -

स्त्रीवादी साहित्य प्रेरणा, स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये

स्त्रीसु त - डॉ. अश्विनी घोंगडे - श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे.

४) विज्ञानसाहित्य

मराठी विज्ञान साहित्य प्रेरणा स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये

१. विज्ञान कथा विश्व - संपादक निरंजन घाटे, प्राचार्य डॉ. शिवाजीराव मोहिते

संदर्भ

१. ग्रामीण साहित्य	: स्वरूप आणि समस्या	- आनंद यादव
२. ग्रामीण साहित्य	: स्वरूप आणि शोध	- नागनाथ कोत्तापल्ले
३. ग्रामीण साहित्य आणि वास्तव	:	- संपा. कृष्णा इंगोले व भास्कर चंदनशिवे
४. दलित साहित्य	: आजचे क्रांतिविज्ञान	- बाबूराव बागूल
५. दलित साहित्य	: उद्गम आणि विकास	- योगेंद्र मेश्राम
६. स्त्रीवादी समीक्षा	: स्वरूप आणि उपायोजन	- अश्विनी घोंगडे
७. भारतीय संदर्भातून स्त्रीवादी	: स्त्रीवादी समीक्षा व उपायोजन	- शोभा नाईक
८. सत्यशोधकांचे शेतकरी विषयक लेखन		- संपा. डॉ. अरुण शिंदे अक्षरलेणं प्रकाशन, सोलापूर.
९. मराठी विज्ञान साहित्य:		- प्रा. डॉ. मु. ला. बागुल

बी. ए. भाग -३ - मराठी
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व गुण विभागणी
अभ्यासपत्रिका क्रमांक - ४ ते ८
सत्र ५ ते ६

प्रथम सत्रासाठी ५० गुणांची प्रश्नपत्रिका व द्वितीय सत्रासाठी ५० गुणांची प्रश्नपत्रिका अशी
एकूण १०० गुणांची प्रश्नपत्रिका असेल.

प्र. १ ला.	:- वस्तुनिष्ठ प्रश्न - योग्य पर्याय निवडा.	गुण - १०
प्र. २ रा.	:- थोड यात उत्तरे द्या.	गुण - १०
प्र. ३ रा.	:- लघुत्तरी प्रश्न.	गुण - १०
प्र. ४ था.	:- दीर्घोत्तरी प्रश्न.	गुण - १०
प्र. ५ वा.	:- दीर्घोत्तरी प्रश्न.	गुण - १०